

AGRÁRPIACI JELENTÉSEK

GABONA ÉS IPARI NÖVÉNYEK

XII. évfolyam 19. szám
2009. október 9.

Gabona és Ipari Növények

XII. évfolyam 19. szám

2009. 40. hét

Megjelenik kéthetente

Felelős szerkesztő:

Dr. Stummer Ildikó

Készítette:

Molnár Zsuzsa

molnar.zsuzsa@aki.gov.hu

Medináné Lázár Virgília

lazar.virgilia@aki.gov.hu

Kiadja:

Agrárgazdasági Kutató Intézet

Piaci Árinformációs Rendszer

H-1093 Budapest, Zsil utca 3-5.

Postacím: H-1463 Budapest, Pf.: 944

Telefon: (06 1) 476-6093

Fax: (06 1) 217-8111

www.aki.gov.hu

aki@aki.gov.hu

https://pair.aki.gov.hu

A Gabona és Ipari Növények piaci jelentésén kívül kínáljuk még a Baromfi, Élőállat és Hús, Zöldség, Gyümölcs és Bor, Tej és Tejtermékek piaci jelentéseket is.

A kiadványokkal kapcsolatban részletes felvilágosítást ad:

Mihók Zsolt

Telefon: (06 1) 476-3064

TARTALOMJEGYZÉK

GABONAPIACI JELENTÉS.....	3
A gabonafélék termelői ára.....	8
A gabonafélék jegyzése.....	11
A gabona alapú termékek feldolgozó értékesítési ára.....	18
A megfigyelt gabona alapú termékek fogyasztói ára.....	18
Külpiaci információk.....	19
OLAJNÖVÉNY-PIACI JELENTÉS.....	24
Az olajos magvak és termékeinek jegyzése néhány kiemelt árutözsdén.....	26
A fontosabb hazai olajos magvak termelői-, a belőlük készült termékek feldolgozó értékesítési átlagára	29
A nyers növényolajok ára és jegyzése.....	29
Európai olajnövény- és dara árak és jegyzések.....	30
A napraforgóolaj fogyasztói ára.....	30

GABONAPIACI JELENTÉS

- A KSH adatai szerint Magyarország közel 800 ezer tonna búzát és 2,7 millió tonna kukoricát exportált a 2009. január és július közötti időszakban. A kivitel volumene számottevően csökkent júliusra.
- Az MgSzH október 5-i jelentése szerint a kukorica vetésterületének 41%-án végeztek a betakarítással, az országos hozam az eddigi eredmények alapján 6,4 t/ha.
- Az őszi búzát a tervezett vetésterület közel 10%-án vetették el.
- Mind a búza, mind a kukorica jegyzése nőtt a chicagói és a párizsi árutőzsdén. A BÉT-en az eurobúza legközelebbi (decemberi) jegyzése nem változott jelentősen, a kukoricáé (novemberi) azonban emelkedett a 39-40. héten.
- Az étkezési búza, a takarmánybúza és a takarmányárpa hazai termelői ára lényegesen nem változott szeptemberben az előző hónaphoz viszonyítva, a kukoricáé viszont több mint 8 ezer forinttal csökkent tonnánként.
- A gabona alapú termékek feldolgozói értékesítési ára 2009 elejétől folyamatosan mérséklődik.

Magyarország gabonaexportja

A KSH adatai szerint Magyarország közel 800 ezer tonna búzát exportált 2009 első hét hónapjában. A kivitel 75%-a az Európai Unió tagországába irányult. Legnagyobb kereslet a romániai és az olaszországi piacon mutatkozott, az összes export 39%-a került ide. Jelentősebb mennyiséget szállítottunk Görögországba (14%), illetve az EU-n kívül Boszniába (15%) és Izraelbe (5%). Január és május között havonta 80-120 ezer tonna búza került exportra, júniusban és júliusban azonban jelentősen csökkent a kiszállítások volumene. A külpiacon a kereslet visszaesése többek között az európai újtermés megjelenésével, a bőséges és bővülő készletekkel, valamint a gazdasági válság okozta tőkehiánnyal magyarázható.

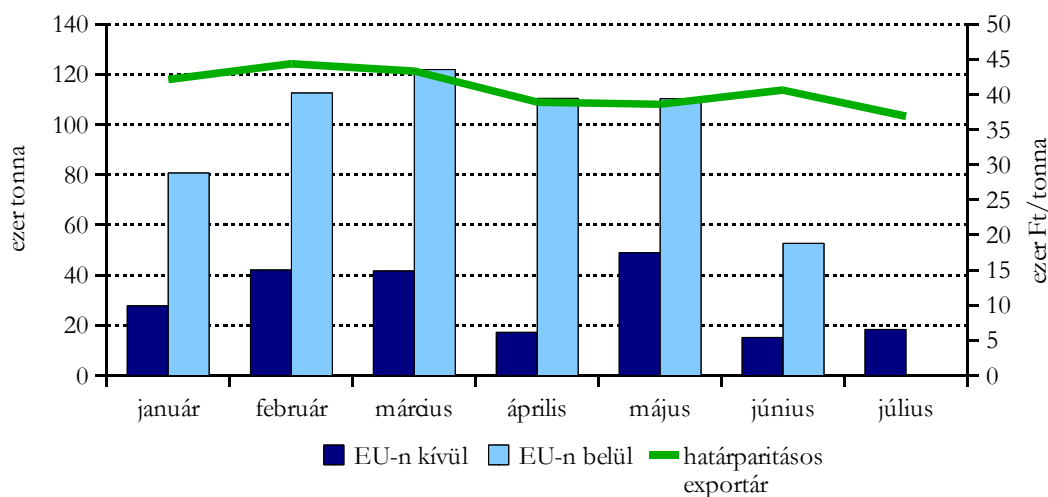
A búza határparitásos exportára egész évben csökkent. Míg az év első három hónapjában 40-45 ezer Ft/tonna között mozgott, addig júliusban már nem érte el a 37 ezer forintot, amit a kereslet fokozatos visszaesése is magyaráz.

Magyarország kukoricaexportja 2,7 millió tonna körül alakult a fent jelzett időszakban. A termény 97%-a az Unión belül talált gazdára. A legnagyobb felvásárló Olaszország volt, az összes kivitelből 31%-kal részesedett. Jelentős volt a romániai (23%), a hollandiai (13%), a németországi (12%) kereslet. Kisebb tételek kerültek az osztrák, a spanyol, a lengyel, a szlovén és a szlovák piacokra. Legnagyobb volumenben az év első négy hónapjában szállították ki a terméket, azt köve-

tően folyamatosan csökkent az érdeklődés. Az ok a búzánál említett tényezőkben keresendő. A búza iránti kereslet élénkülése a kukorica piaci helyzetén is segítene.

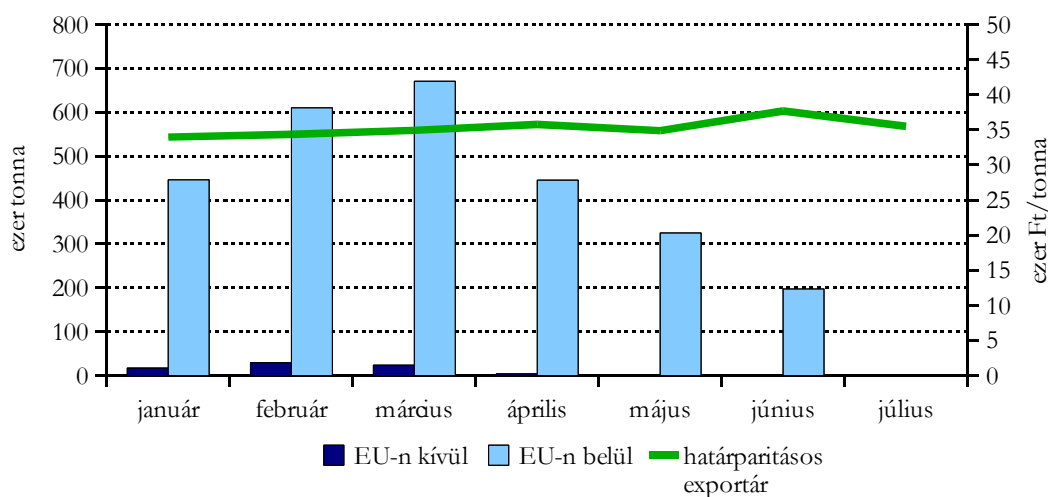
A kukorica exportárában lényeges változás nem történt, 2009. január-július között 34-37 ezer Ft/tonna körül alakult.

Magyarország búzaexportja

Forrás: KSH, EUROSTAT

Magyarország kukoricaexportja

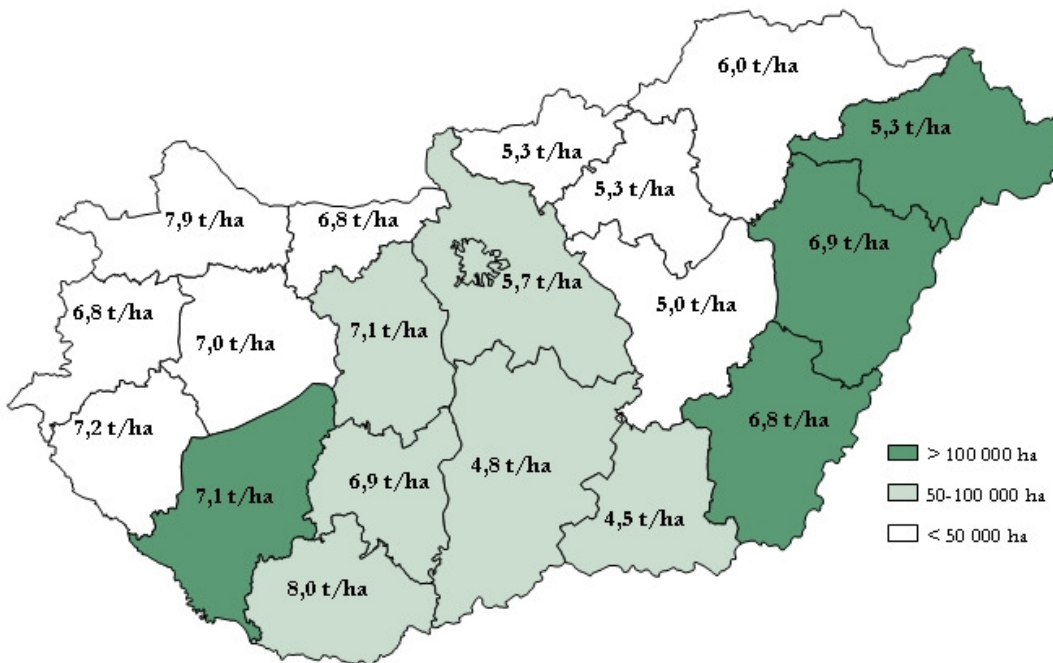
Forrás: KSH, EUROSTAT

A külpiazi kereslet hiánya, a bőséges készletek és a fekete-tengeri régió piacra lépése az exportárak további mérséklődéséhez vezethet mindkét termény esetében.

Hazai helyzet

Az MgSzH október 5-i jelentése szerint a kukorica vetésterületének 41%-án végeztek a betakarítással. Az eddigi eredmények alapján a hektáronkénti termés országosan 6,4 t/ha között alakul. A dunántúli régióban a legmagasabbak a hozamok, 6,8-8,0 t/ha-os sávban mozognak. A nyári aszály legjobban az alföldi régiót érintette, ami az eredményeken is megmutatkozik. 5 t/ha alatti az átlagos termés Csongrád és Bács-Kiskun megyékben, Hajdú-Bihar és Békés megyékben viszont megközelíti a 7 t/ha-t. Október 5-ig összesen 3 millió tonna kukoricát takarítottak be.

A kukoricahozamok 2009-ben*

* Az MgSzH október 5-i jelentése alapján.

Forrás: MgSzH adatai alapján saját szerkesztés

Az augusztusi és szeptemberi szárazság nemcsak a talajelőkészítési munkát nehezítette, hanem kedvezőtlen hatással lehet az őszi vetésű kalászosok fejlődésére is. Október 5-ig az őszi árpát a tervezett vetésterület 44%-án vetették el, míg az őszi búzánál ez az arány alig 10%, rozsnál 62% és tritikálénál 35%.

A főbb gabonafélék tervezett vetésterülete 2009-ben

M. e.: ezer hektár

	őszi árpa	őszi búza	rozs	triticale
Dunántúl	81,14	407,48	7,14	44,07
Alföld	108,65	553,62	30,06	77,41
Észak-Magyarország	11,61	133,34	1,73	11,41
Magyarország összesen	201,40	1094,44	38,93	132,89

2009. október 5-ig elvégzett munka

M. e.: ezer hektár

	őszi árpa	őszi búza	rozs	triticale
Dunántúl	31,26	28,22	2,81	9,25
Alföld	50,35	55,30	20,28	31,10
Észak-Magyarország	7,61	23,41	1,02	6,17
Magyarország összesen	89,22	106,92	24,11	46,53

Forrás: MgSzH

Határidős jegyzések

A *chicagói árutőzsdén* (CME/CBOT) a bő kínálat és az USA lanya exportja következtében a búza jegyzése tovább csökkent a 39. héten. A 40. héten azonban mind a kukorica, mind a búza jegyzése erőteljesen emelkedett (7-8. ábra), melynek háttérében az áll, hogy az USA-ban a hűvös időjárás miatt fagykár, éresi problémákra számítanak egyes kukorica-termőterületeken.

A CME/CBOT-n bekövetkezett változások átgyűrűztek a *párizsi árutőzsdére* is, a búza és a kukorica jegyzése is nőtt a 39-40. héten (9-10. ábra).

A *Budapesti Értéktőzsdén* az eurobúza 2010. májusi jegyzése látványosan emelkedni kezdett a 39-40. héten, míg a korábbi határidők esetében továbbra is a stagnálás jellemző (5. ábra). A takarmánykukorica tőzsdei ára az elmúlt hetekben növekvő trendet követett (6. ábra). Ez elsősorban az párizsi árutőzsde változásaival van összefüggésben.

Termelői árak

Az étkezési búza, a takarmánybúza és a takarmányárpa hazai termelői ára szeptemberben lényegesen nem változott az előző hónaphoz viszonyítva (1., 3-4. ábra). Az étkezési búza esetében nem éri el a 30 ezer forintot a tonnánkénti ár, a két említett takarmánygabona ára pedig 23-24 ezer forint körül alakult. Számottevően esett azonban a takarmánykukorica termelői ára szeptemberben (2. ábra). Értéke alig haladta meg a 23 ezer forintot, szemben az augusztusi 31,5 ezer forintos tonnánkénti árral. A nagyarányú csökkenés azzal magyarázható, hogy míg augusztusban az előző évi terméssel kereskedtek, addig szeptemberben már zömmel az újtermés került a forgalomba, továbbá a gabonabőség és a kínálat folyamatos bővülése, valamint a visszafogott belpiaci kereslet további nyomást gyakorolt az árra.

Valamennyi gabonafélére elmondható, hogy a szeptemberi ár nem éri el a 2008. szeptemberit. Az étkezési búzáé 23, a takarmánykukoricáé 10, a takarmánybúzáé 21, a takarmányárpáé 23%-kal marad el az előző év azonos időszakától.

Feldolgozói értékesítési árak

A gabona alapú termékek feldolgozói értékesítési ára 2009 elejétől folyamatosan mérséklődik (13-17. ábra). A finomliszté 61, a rétesliszté 71, a fehér kenyérliszté 57 és a búzadararé 78 Ft/kg körül alakult szeptemberben, ami 17-20%-kal alacsonyabb árszint az előző év azonos időszakához képest.

A gabonafélék termelői ára

1. táblázat

A gabonafélék termelői ára származási hely* szerint (40. hét)

Megnevezés	Mértékegység	Származási hely*			Országos		
		Dunántúl	Alföld	Észak-Magyarország	2009. 39. hét	2009. 40. hét	2009. 40. hét / 2009. 39. hét (%)
Étkezési	tonna	9 427,42	19 843,27	3 422,02	20 972,20	32 692,71	155,89
búza	Ft/tonna	27 965,46	27 757,10	28 610,76	29 163,01	27 906,54	95,69
Takarmány-	tonna	3 529,79	-	-	4 023,95	5 673,09	140,98
búza	Ft/tonna	22 967,03	-	-	23 191,07	23 264,51	100,32
Takarmány-	tonna	5 112,48	17 256,62	1 028,32	25 037,25	23 397,42	93,45
kukorica	Ft/tonna	24 830,32	22 174,52	20 995,99	22 955,45	22 703,03	98,90
Takarmány-	tonna	1 664,52	-	-	-	3 171,24	-
árpa	Ft/tonna	23 878,69	-	-	-	23 461,21	-

* Származási hely: ahol a gabonát megtermelték.

Az országos átlaggal a regionális összes mennyiség és az átlagár sem egyezik. Ennek oka, hogy volt felvásárlás az adott régióban, azonban az adatszolgáltatók alacsony száma miatt egyes régiók adata nem publikus. Az országos átlagban a nem publikált adatok benne vannak.

Forrás: AKI PÁIR

2. táblázat

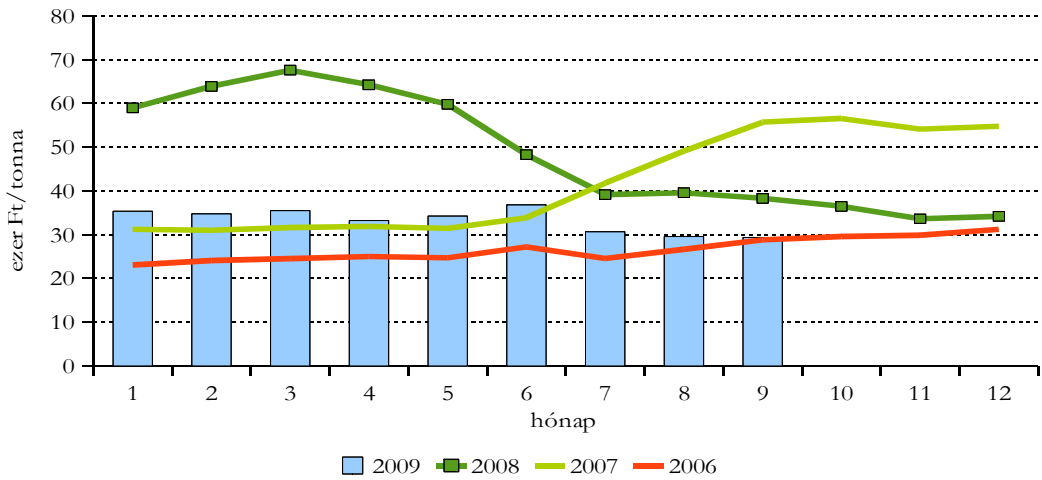
A gabonafélék országos termelői ára

Megnevezés	Mértékegység	Országos				
		2008. 40. hét	2009. 39. hét	2009. 40. hét	2009. 40. hét / 2008. 40. hét (%)	2009. 40. hét / 2009. 39. hét (%)
Étkezési	tonna	16 678,04	20 972,20	32 692,71	196,02	155,89
búza	Ft/tonna	37 581,35	29 163,01	27 906,54	74,26	95,69
Takarmány-	tonna	949,06	4 023,95	5 673,09	597,76	140,98
búza	Ft/tonna	29 073,01	23 191,07	23 264,51	80,02	100,32
Takarmány-	tonna	14 707,93	25 037,25	23 397,42	159,08	93,45
kukorica	Ft/tonna	26 052,33	22 955,45	22 703,03	87,14	98,90
Takarmány-	tonna	-	-	3 171,24	-	-
árpa	Ft/tonna	-	-	23 461,21	-	-

Forrás: AKI PÁIR

1. ábra

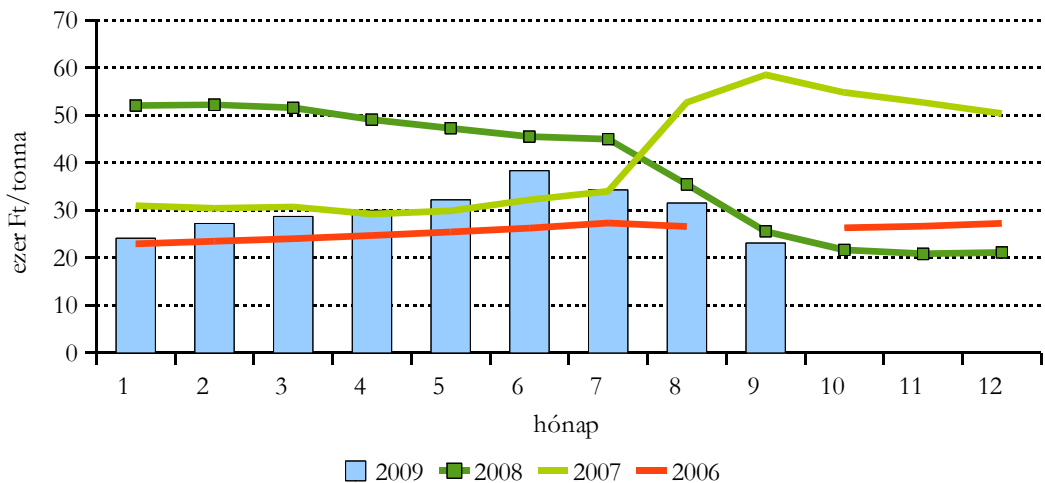
Az étkezési búza termelői ára

Forrás: AKI PÁIR

2. ábra

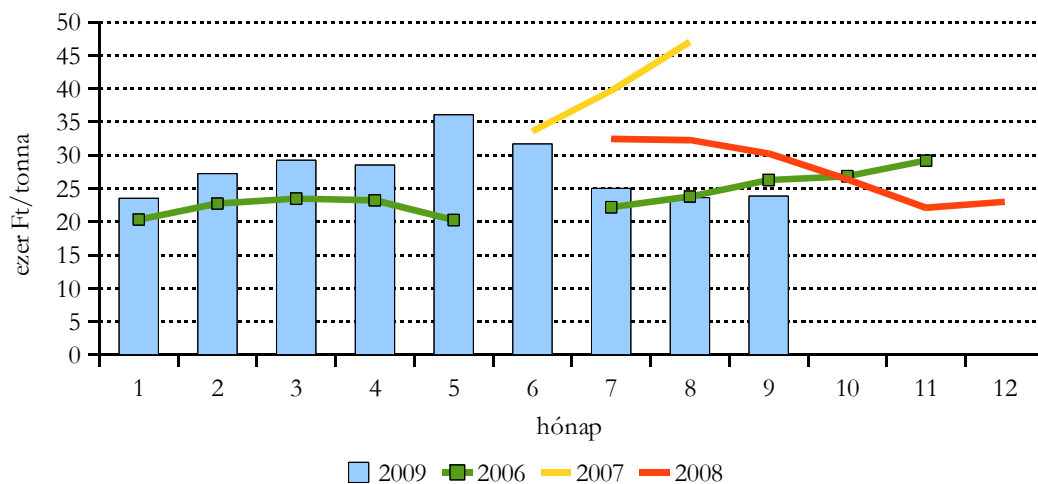
A takarmánykukorica termelői ára

Forrás: AKI PÁIR

3. ábra

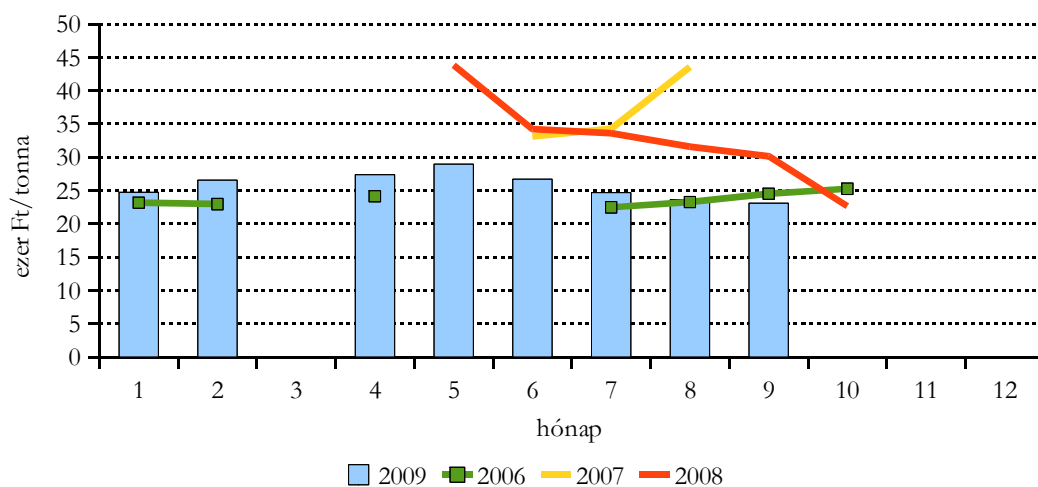
A takarmánybúza termelői ára

Forrás: AKI PÁIR

4. ábra

A takarmányárpa termelői ára

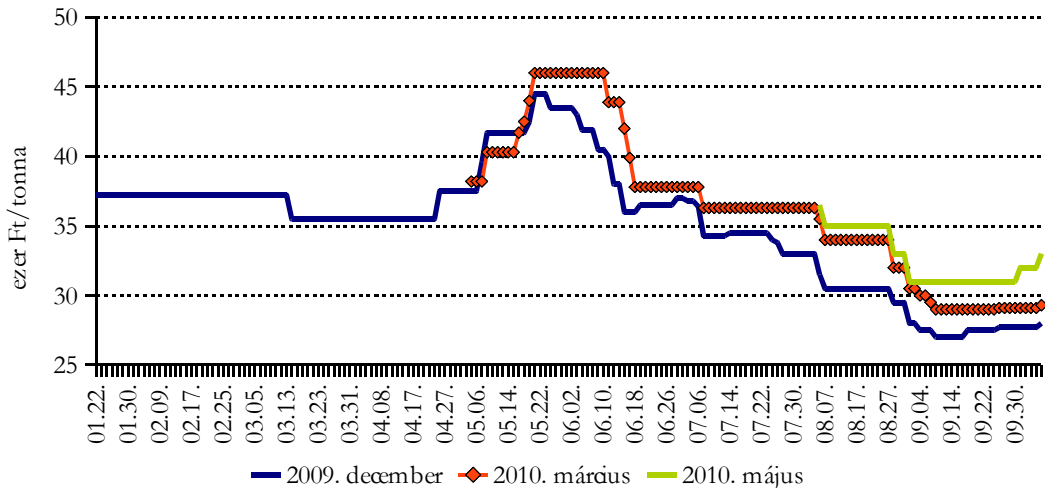

Forrás: AKI PÁIR

A gabonafélék jegyzése

5. ábra

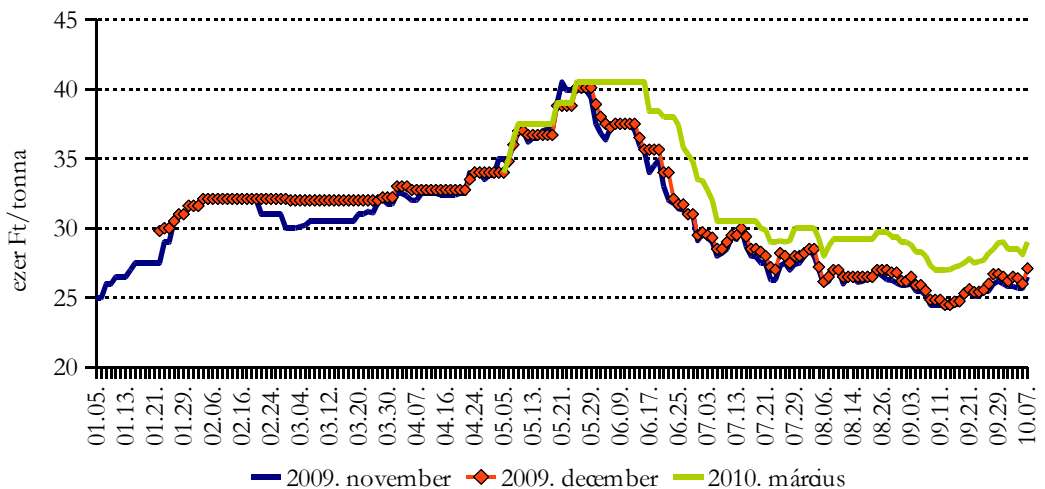
Az eurobúza különböző határidőre szóló jegyzése a Budapesti Értéktőzsdén

Forrás: BÉT

6. ábra

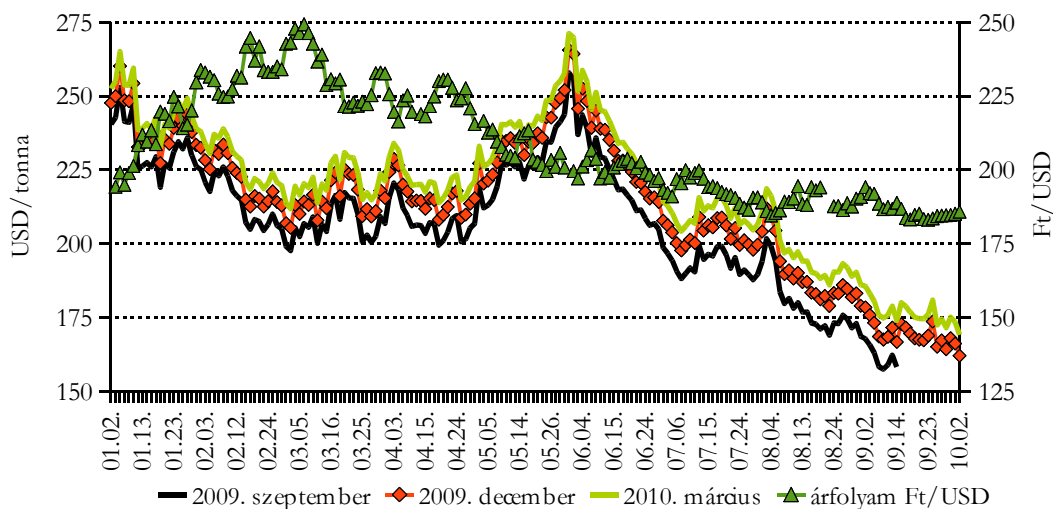
A takarmánykukorica különböző határidőre szóló jegyzése a Budapesti Értéktőzsdén

Forrás: BÉT

7. ábra

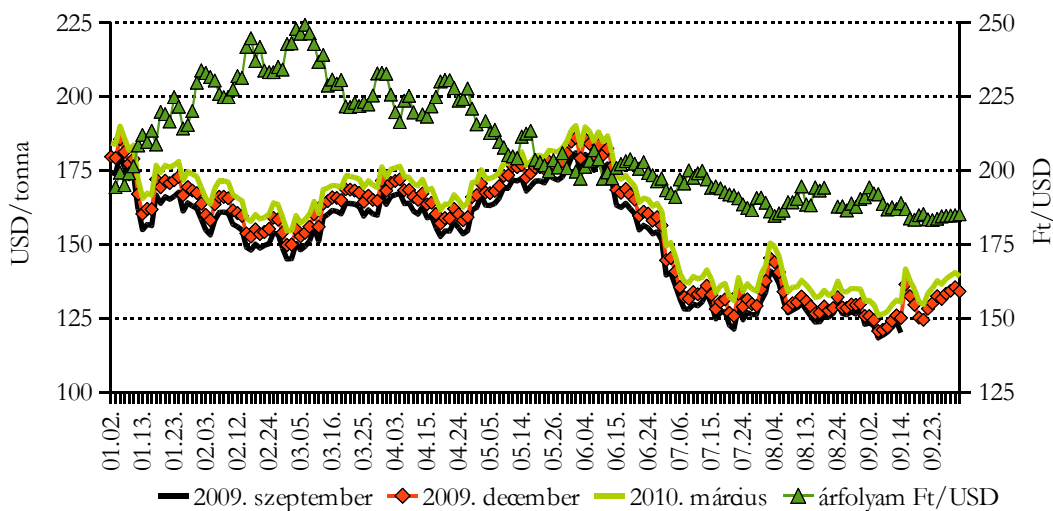
A búza különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén

Forrás: HGCA – The Home Grown Cereals Authority, MNB

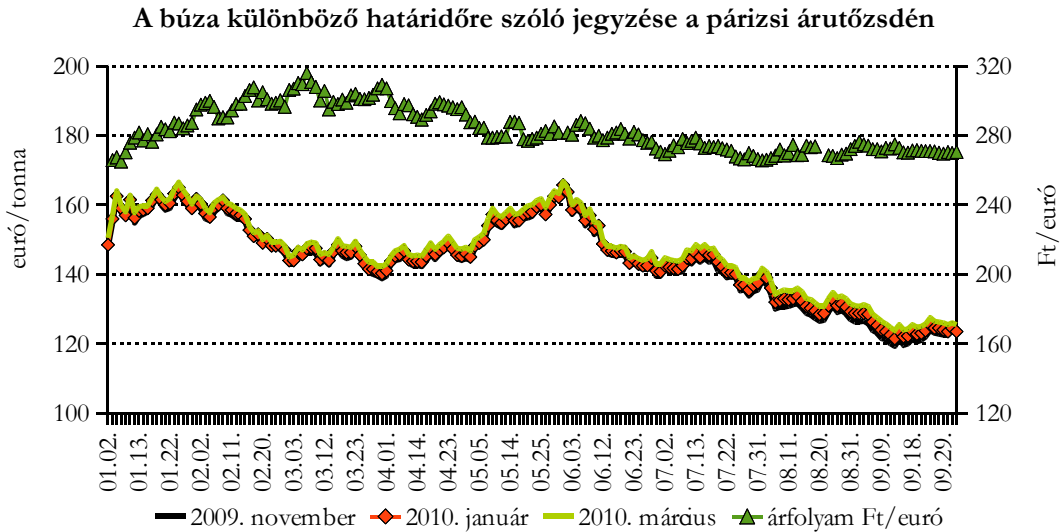
8. ábra

A kukorica különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén

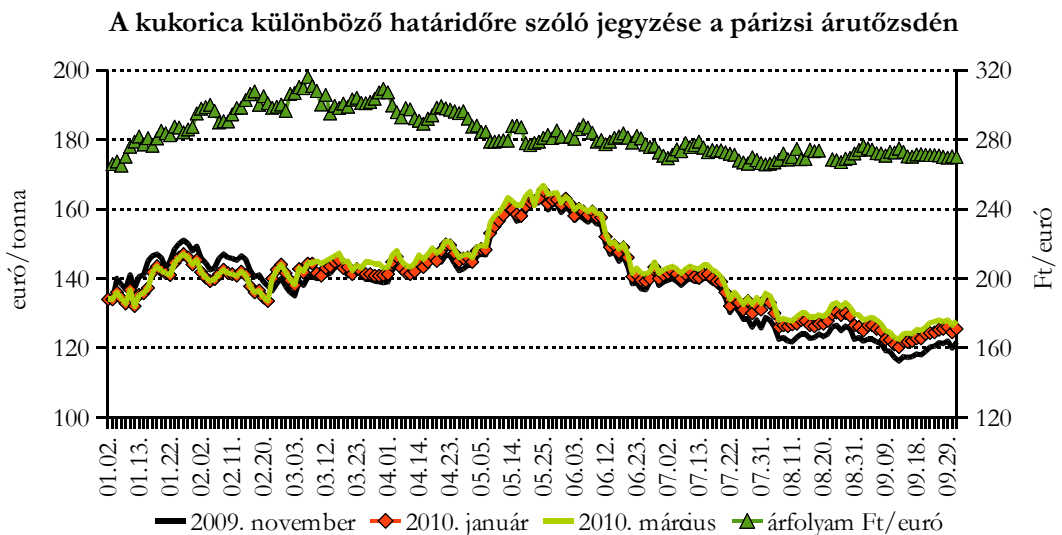
Forrás: HGCA – The Home Grown Cereals Authority, MNB

9. ábra

Forrás: HGCA – The Home Grown Cereals Authority, MNB

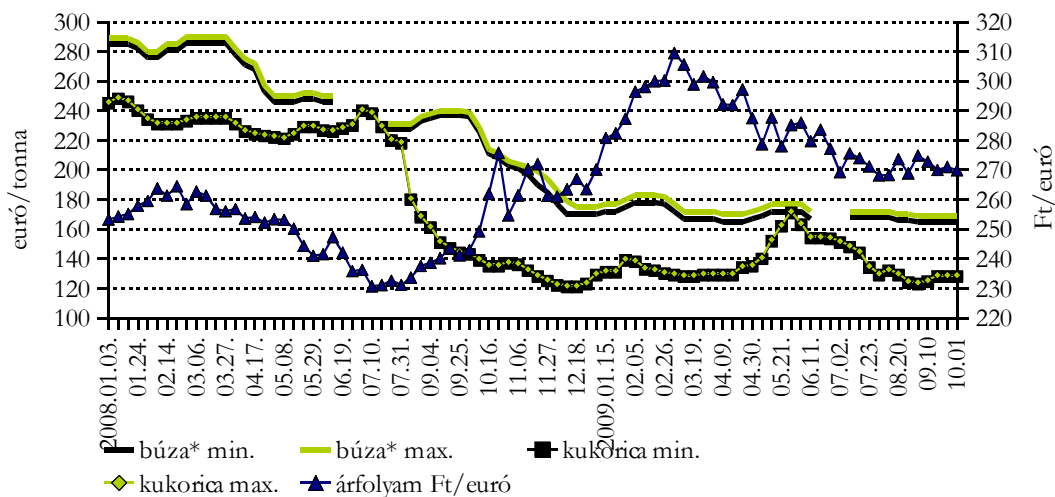
10. ábra

Forrás: HGCA – The Home Grown Cereals Authority, MNB

11. ábra

A búza* és a kukorica jegyzése a bolognai árutőzsdén

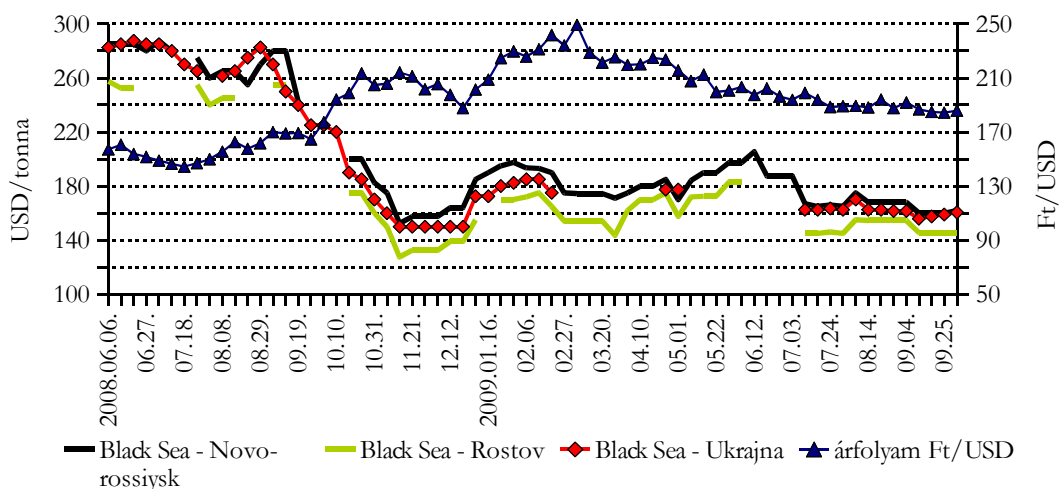

* Speciale di Forza: legjobb minőségű lágybúza (80 kg/hl, fehérje 13,5%)

Forrás: AGER Borsa Merci Bologna, MNB

12. ábra

A malmi búza orosz és ukrán kikötői ára (FOB)

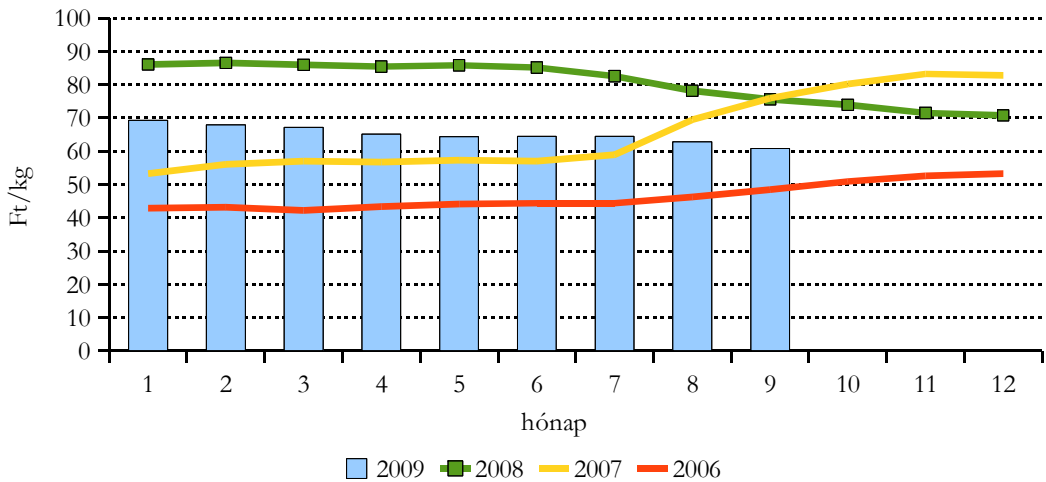

FOB: Free on Board – költségmentesen a hajó fedélzetére rakva.

Forrás: HGCA – The Home Grown Cereals Authority, MNB

13. ábra

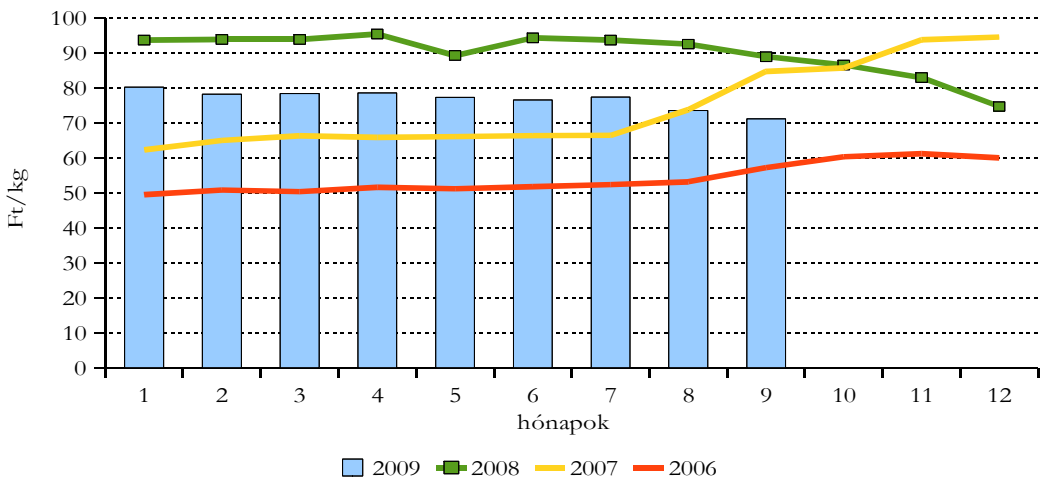
A finomliszt feldolgozói értékesítési ára

Forrás: AKI PÁIR

14. ábra

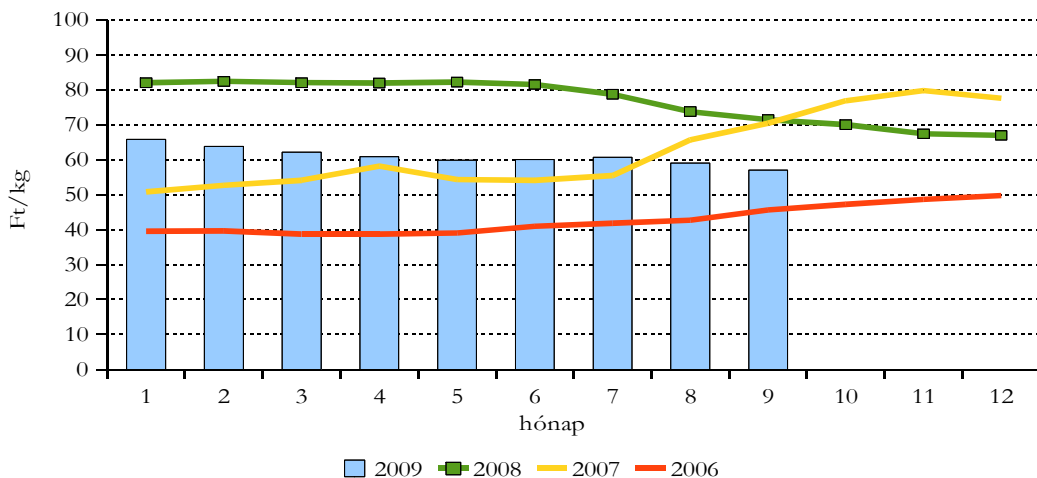
A rétesliszt feldolgozói értékesítési ára

Forrás: AKI PÁIR

15. ábra

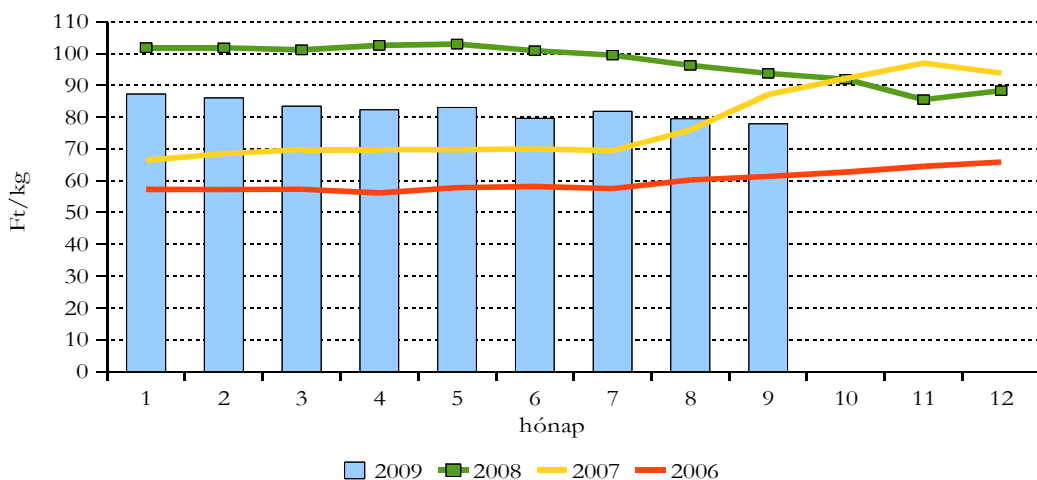
A fehér kenyérliszt feldolgozói értékesítési ára

Forrás: AKI PÁIR

16. ábra

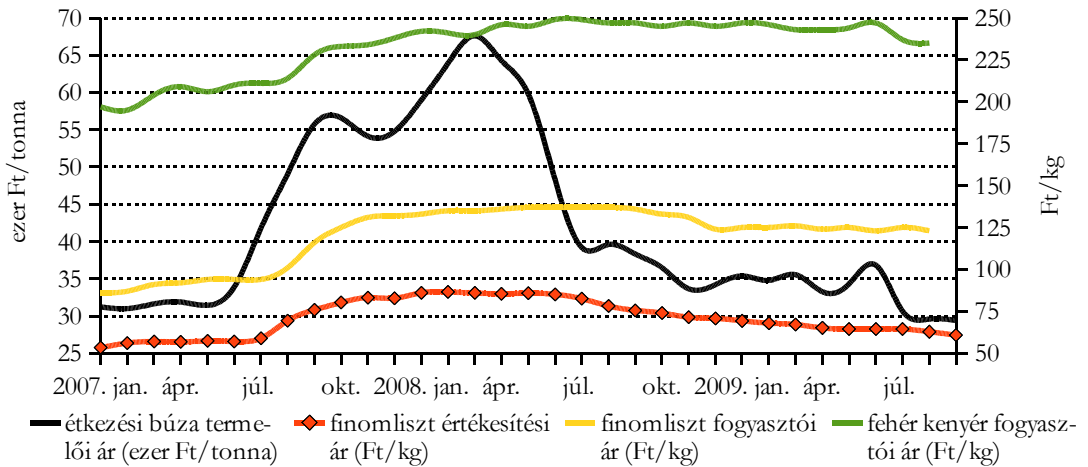
A búzadara feldolgozói értékesítési ára

Forrás: AKI PÁIR

17. ábra

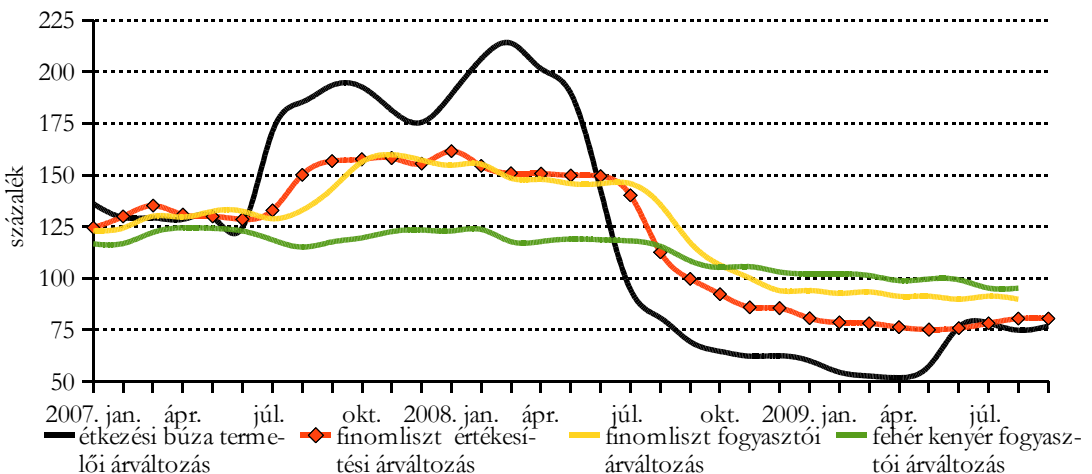
Fázisárak a gabona termékpályán

Forrás: AKI PÁIR, KSH

18. ábra

Árváltozások a gabona termékpályán*

* Előző év azonos időszaka=100%.

Forrás: AKI PÁIR, KSH

3. táblázat

A gabona alapú termékek feldolgozói értékesítési ára

Gabona alapú termékek	Mértékegység	Országos				
		2008. 40. hét	2009. 39. hét	2009. 40. hét	2009. 40. hét / 2008. 40. hét [%]	2009. 40. hét / 2009. 39. hét [%]
Finomliszt BL 55	tonna	1058,11	1018,42	1581,77	149,49	155,32
ömlesztett	Ft/kg	71,52	57,58	56,81	79,44	98,67
Finomliszt BL 55	tonna	1791,28	1693,37	2237,96	124,94	132,16
zsákos	Ft/kg	74,16	58,98	58,99	79,55	100,02
Finomliszt BL 55	tonna	990,79	752,19	711,64	71,83	94,61
zacskós	Ft/kg	84,39	67,07	66,42	78,7	99,04
Rétesliszt BFF 55	tonna	85,79	52,1	122,98	143,35	236,05
ömlesztett	Ft/kg	77,11	66,51	63,4	82,23	95,33
Rétesliszt BFF 55	tonna	54,2	38,8	30,4	56,09	78,35
zsákos	Ft/kg	82,6	68,81	65,82	79,68	95,65
Rétesliszt BFF 55	tonna	100,02	80,49	82,91	82,89	103,01
zacskós	Ft/kg	96,34	78,22	75,55	78,41	96,58
Fehér kenyérliszt BL 80	tonna	754,08	811,16	1191,02	157,94	146,83
ömlesztett	Ft/kg	69,26	55,25	55,02	79,44	99,58
Fehér kenyérliszt BL 80	tonna	1062,92	912,9	1073,95	101,04	117,64
zsákos	Ft/kg	72,02	57,38	58,02	80,57	101,11
Tésztaipari liszt TL 50	tonna	263,22	302,46	540,12	205,2	178,58
ömlesztett	Ft/kg	75,04	61,81	61,62	82,13	99,7
Tésztaipari liszt TL 50	tonna	40,35	57,75	81,8	202,73	141,65
zsákos	Ft/kg	80,9	66,39	64,67	79,94	97,41
Étkezési búzadara AD	tonna	89,62	72,57	51,31	57,25	70,71
zacskós	Ft/kg	94,69	76,05	79,23	83,67	104,18

Forrás: AKI PÁIR

4. táblázat

A megfigyelt gabona alapú termékek fogyasztói ára

Termék	2008. október	2009. szeptember	2009. október*
Finomliszt BL 55	163	161	161
Fehér kenyér	238	226	216
Félbarna kenyér	204	223	220
Étkezési búzadara AD	190	192	185

* 2009. október 6-ig

Forrás: AKI PÁIR

Külpiaci információk

Határidős piacok (2009. október 2.)

5. táblázat

Búza

MATIF, Párizs			CBOT, Chicago (őszi lágú búza)*			Kansas (őszi kemény búza)**		
Szállítási határidő	euró/ tonna	Ft/tonna	Szállítási határidő	USD/ tonna	Ft/tonna	Szállítási határidő	USD/ tonna	Ft/tonna
2009. november	123,00	33 278	2009. december	166,34	30 924	2009. december	168,82	31 385
2010. január	123,50	33 413	2010. március	173,60	32 274	2010. március	174,70	32 478
2010. március	125,50	33 954	2010. május	178,10	33 111	2010. május	178,83	33 246
2010. május	127,75	34 563	2010. július	182,51	33 930	2010. július	183,06	34 033
2010. augusztus	137,25	37 133	2010. szeptember	187,65	34 886	2010. szeptember	187,28	34 817
2010. november	135,50	36 660	2010. december	197,11	36 645	2010. december	193,99	36 065

Minneapolis (tavaszi kemény búza)***			LIFFE****		
Szállítási határidő	USD/ tonna	Ft/tonna	Szállítási határidő	GBP/ tonna	Ft/tonna
2009. december	175,62	32 650	2009. november	98,50	29 123
2010. március	181,22	33 691	2010. január	101,00	29 863
2010. május	185,45	34 477	2010. március	103,00	30 454
2010. július	189,21	35 176	2010. május	105,50	31 193
2010. szeptember	193,53	35 979	2010. július	107,60	31 814
2010. december	199,68	37 123	2010. november	110,25	32 598

* SRW – Soft Red Winter.

** HRW – Hard Red Winter.*** DNS – Dark Northern Spring.

**** Étkezési és takarmánybúza.

MATIF – Marché A Terme d' Instruments Financiers

CBOT/CME – Chicago Board of Trade. LIFFE – London International Financial Futures and Options Exchange

Forrás: HGCA – The Home Grown Cereals Authority

6. táblázat

Kukorica

Szállítási határidő	MATIF, Párizs		Szállítási határidő	CBOT, Chicago	
	euró/tonna	Ft/tonna		USD/tonna	Ft/tonna
2009. november	121,00	32 737	2009. december	134,05	24 921
2010. január	125,25	33 886	2010. március	139,07	25 855
2010. március	127,50	34 495	2010. május	142,52	26 496
2010. június	130,50	35 307	2010. július	145,77	27 100
2010. augusztus	133,25	36 051	2010. szeptember	149,02	27 704
2010. november	135,00	36 524	2010. december	153,15	28 472

MATIF – Marché A Terme d' Instruments Financiers

CBOT/CME – Chicago Board of Trade

Forrás: HGCA – The Home Grown Cereals Authority

7. táblázat

Repce

Szállítási határidő	MATIF, Párizs	
	euró/tonna	Ft/tonna
2009. november	255,75	69 193
2010. február	261,75	70 816
2010. május	267,25	72 304
2010. augusztus	268,50	72 643
2010. november	271,50	73 454
2011. február	271,50	73 454

MATIF – Marché A Terme d' Instruments Financiers

Forrás: HGCA – The Home Grown Cereals Authority

8. táblázat

Az étkezési búza és a takarmánykukorica határidős kikötői ára

	2008. 40. hét		2009. 40. hét		Szállítási hónap
	euró/tonna	Ft/tonna	euró/tonna	Ft/tonna	
Étkezési búza					
Franciaország					
Rouen	-	-	117	31 559	szeptember
La Pallice	161	39 071	118	31 953	október
Creil*	-	-	-	-	-
Németország					
Hamburg	-	-	122	32 930	szeptember
Würzburg	-	-	102	27 397	szeptember
Köln	-	-	115	31 041	szeptember
Drezda	-	-	103	27 802	szeptember
Dánia					
Koppenhága	-	-	-	-	-
Olaszország					
Milánó	-	-	-	-	-
Bologna	-	-	-	-	-
Belgium					
Brüsszel	-	-	123	33 065	szeptember
Spanyolország					
Barcelona**	166	40 335	-	-	október
Ausztria					
Bécs	166	40 213	-	-	október
Finnország					
Nokia	-	-	-	-	-
Takarmánykukorica					
Franciaország					
Creil*	-	-	112	30 188	november
Bordeaux/Bayonne	138	33 624	114	30 873	október
La Pallice	135	32 895	114	30 873	október
Németország					
Hamburg	-	-	125	33 740	szeptember
Olaszország					
Bologna	-	-	-	-	-
Spanyolország					
Barcelona**	168	40 821	-	-	október

* FOB: Free on Board – költségmentesen a hajó fedélzetére rakva.

** Import búzaár.

Forrás: HGCA – The Home Grown Cereals Authority

A takarmánybúza és a takarmányárpa határidős kikötői ára

	2009. 40. hét		Szállítási hónap
	euró/tonna	Ft/tonna	
Takarmányárpa			
Anglia			
Kelet-Anglia	93	25 013	október
Franciaország			
Rouen	-	-	-
La Pallice	94	25 475	október
Creil*	93	25 059	november
Németország			
Hamburg	102	27 532	szeptember
Hannover	100	26 992	szeptember
München	95	25 642	szeptember
Drezda	-	-	-
Dánia			
Koppenhága	-	-	-
Olaszország			
Bologna	-	-	-
Belgium			
Brüsszel	104	28 072	szeptember
Spanyolország			
Barcelona	-	-	-
Ausztria			
Bécs	-	-	-
Finnország			
Raisio	-	-	-
Takarmánybúza			
Franciaország			
Creil*	104	28 050	szeptember
Németország			
Hamburg	115	31 041	szeptember
Hollandia			
Rotterdam*	121	32 571	szeptember
Belgium			
Brüsszel	115	31 041	szeptember

* FOB: Free on Board – költségmentesen a hajó fedélzetére rakva.

Forrás: HGCA – The Home Grown Cereals Authority

10. táblázat

Nemzetközi gabonajegyzékek

	2009. 09. 25.		2009. 10. 02.		Szállítási hónap	Kikötő
	USD/tonna	Ft/tonna	USD/tonna	Ft/tonna		
BÚZA						
keménybúza						
(1) Kanada CWRS 13,5%	264,06	48 700,59	264,38	49 150,89	október	FOB St. Lawrence
(2) Ausztrália APH 14 %	-	-	-	-	-	FOB Eastern States
(3) US No. 2 DNS 14%	-	-	-	-	-	FOB Portland
(4) US No. 2 HRW	-	-	195,30	36 308,22	október	FOB US Gulf
(5) Ausztrália ASW	-	-	-	-	-	FOB Eastern States
(6) EU, Francia. alapminőség	-	-	180,00	33 463,80	október	FOB Rouen
lágybúza						
(7) US No. 2 SRW	-	-	170,70	31 734,84	november	FOB US Gulf
(8) Ukrajna lágybúza	-	-	160,50	29 838,56	október	FOB Black Sea
DURUMBÚZA						
(9) Kanada CWAD 1	-	-	227,00	42 201,57	október	FOB St. Lawrence
(10) Kanada CWAD 2	-	-	217,30	40 398,24	október	FOB St. Lawrence
KUKORICA						
(11) US No. 3 YC	-	-	164,40	30 563,60	november	FOB US Gulf
Argentína	162,00	29 877,66	158,90	29 541,10	október	FOB Up River
ÁRPA						
(12) EU, Francia., takarmány	147,40	27 184,98	148,80	27 663,41	október	FOB Rouen
Oroszország, takarmány	-	-	130,00	24 168,30	október	FOB Black Sea
(13) US PNW	-	-	-	-	-	FOB PNW

- (1) CWRS – Canada Western Red Spring: 13,5%-os fehérjetartalom, keménybúza
(2) Ausztrália APH – Australian Prime Hard: 14%-os fehérjetartalom, keménybúza
(3) US No. 2 DNS – USA Dark Northern Spring: 14%-os fehérjetartalom, keménybúza
(4) US No. 2 HRW – USA Hard Red Winter: 13,5%-os fehérjetartalom, keménybúza
(5) ASW – Australian Standard White: standardbúza
(6) EU, Francia. alapminőség: a világszerte elfogadott EU támogatások nélküli franciaországi ár
(7) US No. 2 SRW – USA Soft Red Winter: 10,3%-os fehérjetartalom, lágybúza
(8) Ukrajna lágybúza: 12%-os fehérjetartalom, lágybúza
(9) Kanada CWAD 1 – Canada Western Amber Durum 1: kemény
(10) Kanada CWAD 2 – Canada Western Amber Durum 2: kemény
(11) US YC 3 – USA No. 3 Yellow Corn
(12) EU, Francia., takarmányárpa: a világszerte elfogadott EU támogatások nélküli franciaországi ár
(13) US PNW – USA Pacific Northwest

FOB: Free on Board – költségmentesen a hajó fedélzetére rakva.

Forrás: HGCA – The Home Grown Cereals Authority

OLAJNÖVÉNY-PIACI JELENTÉS

- A chicagói árutőzsdén a szójabab és származékai őszi és téli határidőkre szóló jegyzései csökkentek szeptemberben.
- A párizsi árutőzsdén a repcemag novemberi és februári határidőre szóló jegyzései mérséklődtek az elmúlt egy hónapban a kedvező uniós terméseredmények következtében.
- Magyarországon a napraforgó- és repcemag valamennyi határidős jegyzése tovább csökkent, a jelenlegi jegyzések közel 30-35%-kal alacsonyabbak 2008 szeptemberéhez képest.
- Az MgSzH legfrissebb (2009. október 5.) adatai szerint a napraforgó betakarítása csaknem befejeződött, az országos hozam 10%-kal marad el a tavalyitól.

Világpiaci helyzet

A *chicagói árutőzsdén* a szójabab és származékai legközelebbi határidőkre szóló jegyzései szeptemberben tovább mérséklődtek (1-3. ábra). Az ásványolaj készletek növekedése miatt csökkent a kőolaj hordónkénti ára az elmúlt egy hónapban és a szójabab globális termése is kedvezően alakul. Az USDA legújabb becslései a szerint 2009/2010. gazdasági évben 243,9 millió tonna szójababot állítanak elő világszerte. A jegyzések csökkenéséhez hozzájárult az is, hogy júliustól az EU nem engedi be az Egyesült Államokból származó szójalisztet a korábbi, GM kukoricával szennyezett szállítmányok miatt.

Kína továbbra is jelentős mennyiségű szójababot importál az Egyesült Államokból és Dél-Amerikából. Az év első nyolc hónapjában közel 30 millió tonnára emelkedett a behozott mennyiség, ebből 45-45%-ot az USA-ból és Brazíliából, közel 10%-ot Argentínából importáltak. Kína éves felhasználása szójalisztből és szójaolajból mintegy 45 millió tonna, amelyhez a belföldi termelés 15 millió tonnával járul hozzá. Az erős importra az előző évinél alacsonyabb hazai kibocsátás és a növekvő belső fogyasztás miatt volt szükség.

Brazíliában a 2009/2010. gazdasági évben (október-szeptember) az éves szójabab kibocsátás elérheti a 63,4 millió tonnát a Brazil Növényolajgyártók Szövetsége (ABIOVE) szerint, ami közel 10%-os növekedést jelent az előző gazdasági év termeléséhez (57,3 millió tonna) képest. A szójadara várható kibocsátása a 2010/2011. gazdasági évben (február-január) 29,8 millióról 32,2 millió tonnára, a szójaliszté 22,8 millióról 24,5 millió tonnára és a szójaolajé 5,8 millióról 6,1 millió tonnára emelkedhet.

Argentína szójabab kibocsátása 2010-ben a kedvező időjárási feltételek mellett várhatóan eléri az 52 millió tonnát, amely közel 60%-kal haladja meg az idei évi kibocsátást (32 millió tonna). A kedvezőbb termés kilátások a növekvő termőterülettel és a magasabb hozamokkal magyarázhatóak.

Európai kitekintés

Az **EU-27** az elmúlt néhány évben évi 12 millió tonna körüli szójababot, 22-24 millió tonna szójalisztet és 800 ezer tonna -olajat importált. A 2008/2009. gazdasági évben az USA-ból 3,5 millió tonna szójababot hozott be, ez a mennyiség a folyó gazdasági évben 1 millió tonnával csökkenhet. A fő indok továbbra is a génmódosított terményekkel való szennyeződésektől való félelem. Ezért az Unió inkább Dél-Amerika felé fordult, és elsősorban Brazíliából próbál importálni (szójadara és -liszt).

Az **EU-27** kedvező ideai repcemag kibocsátása és a készletek növekedése miatt tovább csökkentek a repcemag jegyzései a párizsi árutőzsdén 2009 szeptemberében (4. ábra). A készletek felhalmozódása azzal is magyarázható, hogy a biodízel árának jövedéki adótartalma magas, ami nehezíti az értékesítést. A korábban tervezett 6,25%-os biodízel részarányt sem tudták elérni az üzemanyagok bekeverési arányában, így a kereslet is alacsonyabb a vártnál. Németországban például csak 20%-os kihasználtsággal működnek az előállító üzemek.

Hazai körkép

A BÉT-en mind a repcemag, mind a napraforgómag legközelebbi határidős jegyzései tovább csökkentek szeptemberben (6. ábra). A repcemag tőzsdei elszámoló ára novemberi határidőre 62,5 ezer Ft/tonna körül alakult a 40. héten.

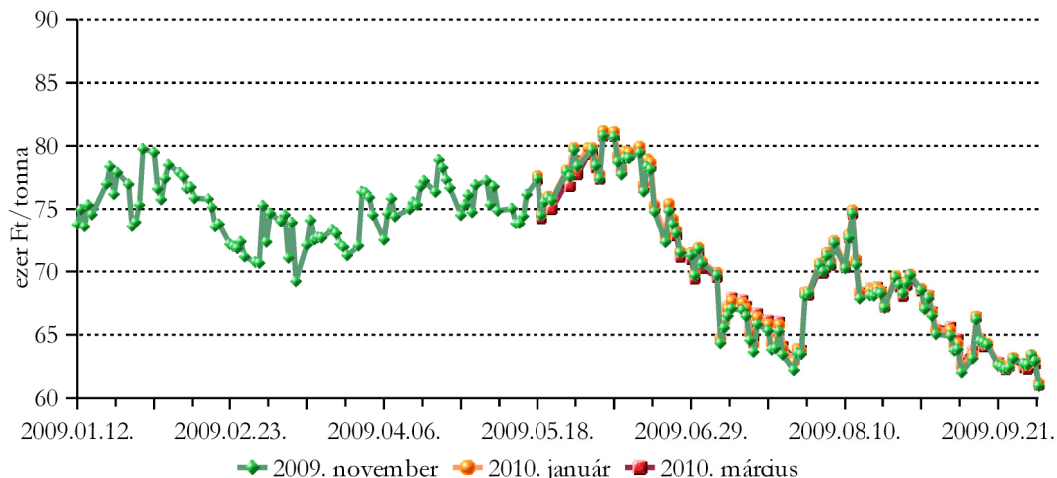
A napraforgómag jegyzései szeptemberben tovább estek és 50 ezer Ft/tonna körül alakultak (6. ábra). A PÁIR adatai szerint 2009 szeptemberében 227 ezer tonna napraforgómagot vásároltak fel, amely a duplája az egy évvel korábbinak. Szeptemberben egy tonna napraforgómag termelői ára átlagosan 59 ezer forint volt.

Az MgSzH legfrissebb adatai szerint a napraforgó állomány 96%-át betakarították október elejéig. A hozamok mintegy 10%-kal maradnak el a tavalyitól, az idén 2,3-2,4 tonna körül alakul a hektáronkénti termésátlag. A legmagasabb hozamot Tolna megyében (3,15 t/ha), míg a legkisebbet Veszprém megyében (1,93 t/ha) érték el.

Az olajos magvak és termékeinek jegyzése néhány kiemelt árutőzsdén

1. ábra

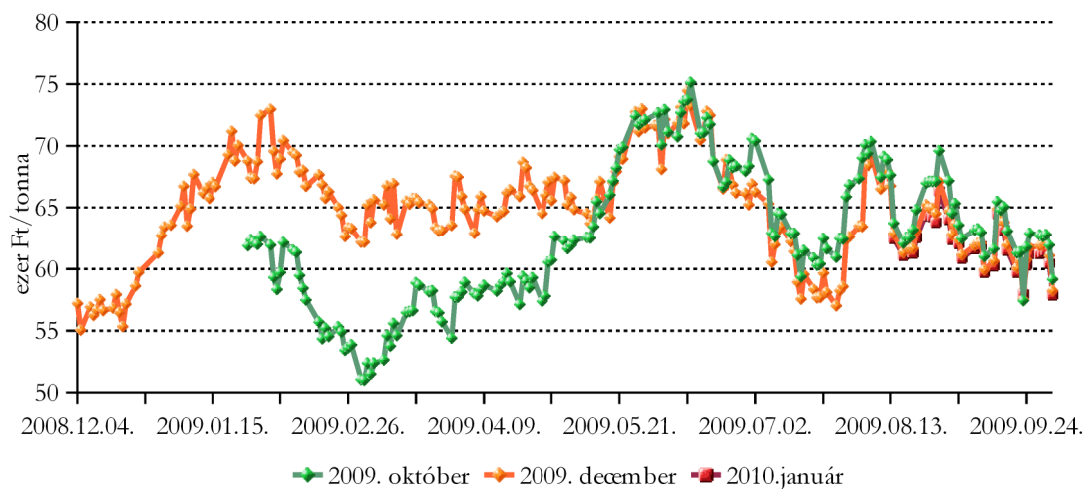
A szójabab különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén

Forrás: CME/CBOT – Chicago Board of Trade

2. ábra

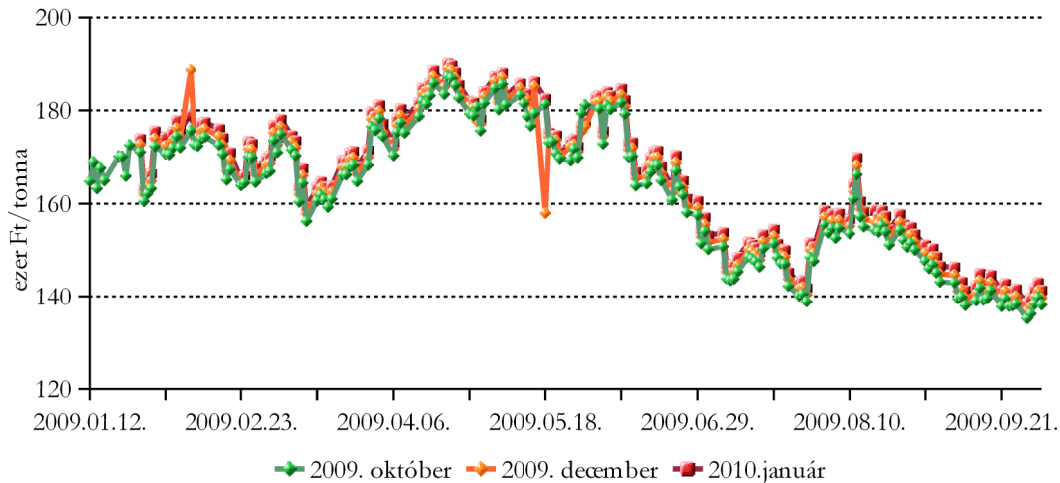
A szójaliszt különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén

Forrás: CME/CBOT – Chicago Board of Trade

3. ábra

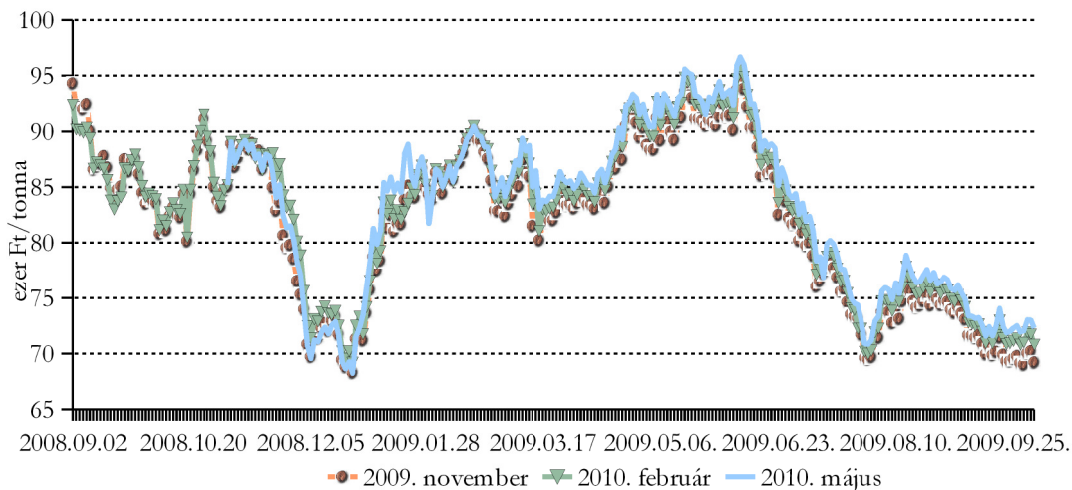
A szójaolaj különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén

Forrás: CME/CBOT – Chicago Board of Trade

4. ábra

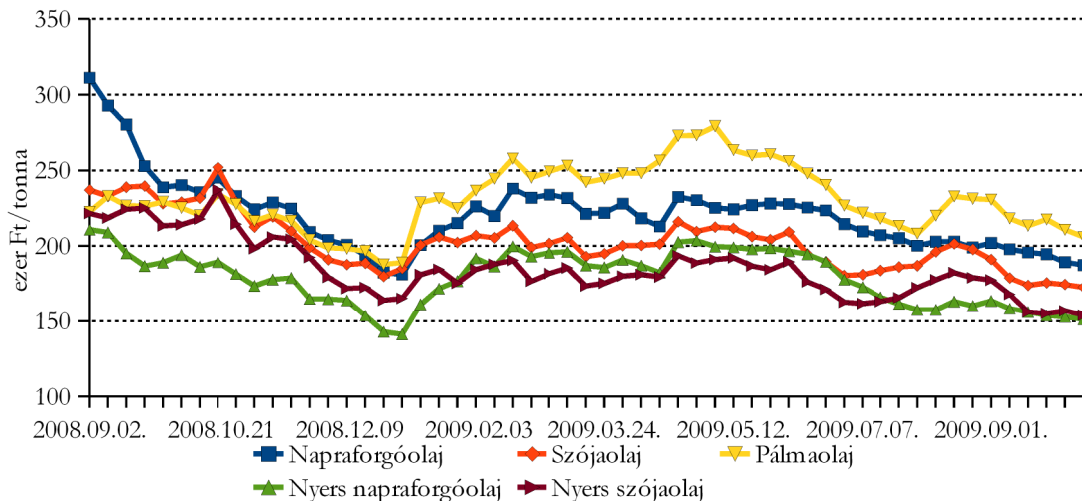
A repce különböző határidőre szóló jegyzése a párizsi árutőzsdén

Forrás: MATIF

5. ábra

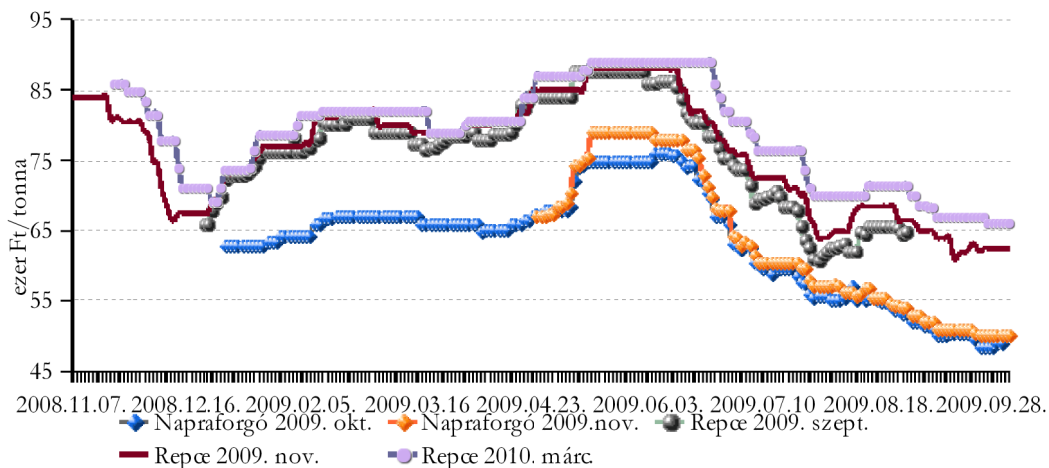
A növényi olajok jegyzése a milánói árutőzsdén

Forrás: Borsa di Milano

6. ábra

A napraforgó- és repcemag különböző határidőre szóló jegyzése a Budapesti Értéktőzsdén

Forrás: BÉT

1. táblázat

**A fontosabb hazai olajos magvak termelői-, a belőlük készült termékek feldolgozó
értékesítési átlagára**

Megnevezés	Mértékegység	2008. szeptember	2009. augusztus	2009. szeptember	2009.szeptember / 2008. szeptember(%)	2009. szeptember/ 2009. augusztus (%)
Ipari napra-	tonna	112 080	4 277	227 816	203,3	5326,5
forgómag	Ft/tonna	87 297	62 966	59 186	67,8	94,0
Repcemag	tonna	49 380	109 622	74 125	150,1	67,6
	Ft/tonna	96 176	73 955	72 513	75,4	98,1
Nyers napra-	tonna	592	-	-	-	-
forgóolaj	Ft/tonna	277 018	-	-	-	-
Napraforgó-	tonna	3 734	19 525	42 716	1144,0	218,8
dara	Ft/tonna	34 650	28 798	32 591	94,1	113,2
Nyers	tonna	4 881	-	7 441	-	-
repceolaj	Ft/tonna	218 952	-	167 682	-	-
Repcedara	tonna	15 213	4 718	9 953	65,4	211,0
	Ft/tonna	32 210	34 864	33 137	102,9	95,0

Forrás: AKI PÁIR

2. táblázat

A nyers növényolajok ára és jegyzése

Termék	Időpont	Hollandia	Francia- ország	Olaszország	Egyesült Államok	Magyar- ország
		Ártípus (Ft/tonna)				
		Rotterdam (FOB)	Heti tőzsdei átlagár	Heti tőzsdei átlagár	Heti tőzsdei átlagár	Heti értékesítési ár
Napraforgóolaj	2009-09-15	-	-	156 218	-	-
	2009-09-22	-	-	153 911	-	-
	2009-09-29	-	-	152 929	-	-
Repceolaj	2009-09-15	-	283 785	-	-	-
	2009-09-22	-	282 058	-	-	-
	2009-09-29	156 787	281 174	-	-	163 931
Szójaolaj	2009-09-15	-	-	156 218	141 852	-
	2009-09-22	-	-	155 267	139 564	-
	2009-09-29	-	-	156 972	136 295	-

Forrás: AKI PÁIR, BM, CBOT, AMI, MATIF

3. táblázat

Európai olajnövény- és dara árak és jegyzések

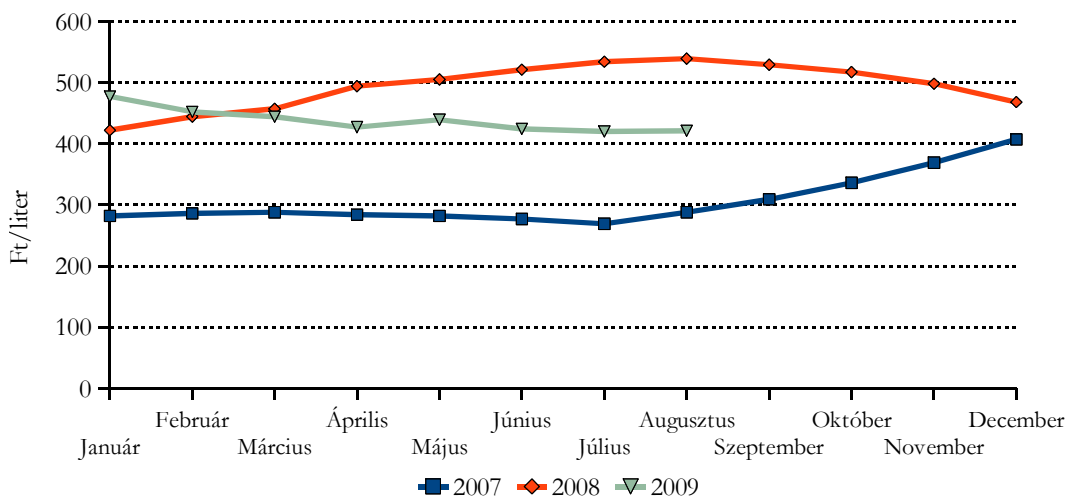
Termék	Időpont	Hollandia	Franciaország	Németország	Ausztria	Magyarország
		Ártípus (Ft/tonna)				
		Prompt ár az olajmalom kapujában	Heti tőzsdei átlagár	Hamburg (CIF)**	Heti tőzsdei átlagár	Heti termelői és értékesítési ár *
Napraforgómag	2009-09-15	-	-	-	47 752	58 660
	2009-09-22	-	-	-	47 462	57 352
	2009-09-29	-	-	-	47 313	58 432
Napraforgódara**	2009-09-15	-	-	-	30 698	34 432
	2009-09-22	-	-	-	30 511	-
	2009-09-29	-	-	-	27 712	28 531
Repcemag	2009-09-15	-	70 673	-	60 714	70 719
	2009-09-22	-	69 294	-	58 988	70 237
	2009-09-29	-	68 987	69 296	57 452	70 483
Repcedara**	2009-09-15	-	-	-	33 427	31 239
	2009-09-22	-	-	-	33 223	35 304
	2009-09-29	-	-	-	30 416	29 911

* A termelői ár a mag, az értékesítési ár a dara esetén értendő. / ** CIF – Cost, Insurance and Freight – az ár tartalmazza a költséget, a biztosítást és a fuvardíjat

Forrás: AKI PÁIR, AMI, BLPW, MATIF

7. ábra

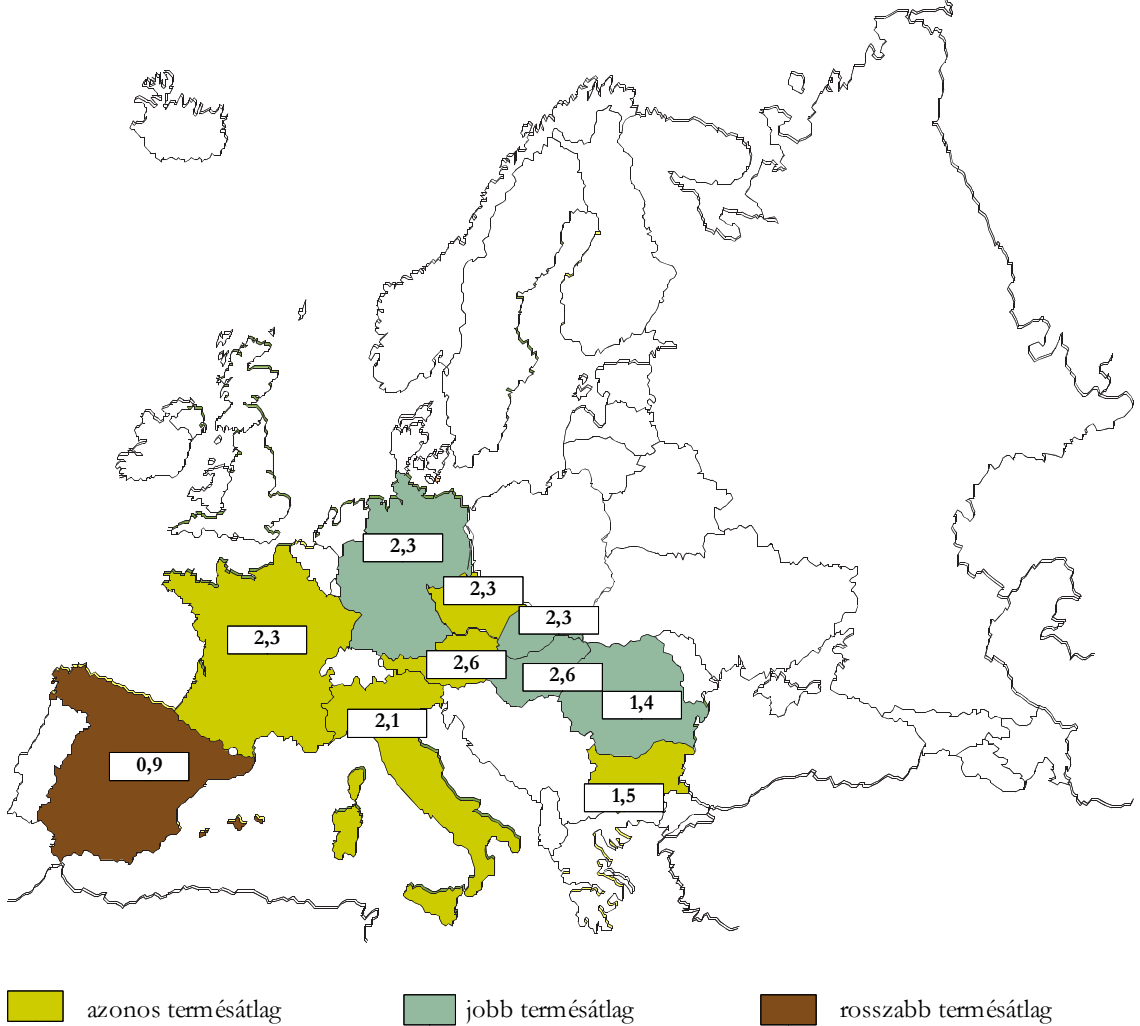
A napraforgóolaj fogyasztói ára

Forrás: KSH

8. ábra

Napraforgómag-hozamok várható alakulása az Európai Unióban 2009-ben (t/ha)

Megjegyzés: A 2004-2008. évek átlagához viszonyítva

Forrás: MARS-hírlévl

Agrárgazdasági Kutató Intézet

Piaci Árinformációs Rendszer

<https://pair.aki.gov.hu>